

AMMATTIKALASTUS JA KOTIMAINEN KALA TUTUKSI LAPSILLE JA NUORILLE

Loppuraportti

EUROOPAN MERI- JA KALATALOUSRAHASTO
SUOMEN TOIMINTAOHJELMA
2014-2020

Hanke on osittain Euroopan
meri- ja kalatalousrahaston
rahoittama (EMKR)

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

TIIVISTELMÄ JA KUVAILULEHTI
Hankkeen nimi ja hankenumero Ammattikalastus ja kotimainen kala tutuksi lapsille ja nuorille EMKR 88372
Hankkeen kesto 7.1.2019-31.12.2020
Hyväksytty rahoitus Hankkeen hyväksytyt kokonaiskustannukset 29 828 euroa. Varsinais-Suomen Ely-keskus Saaristomeren kalatalouden toimintaryhmän toimintaan myönnetystä määrärahasta toimintaohjelman tuki 23 862 euroa (80 % kokonaiskustannuksista), josta Eu:n rahoitusosuus (EMKR) 11 215 euroa (37,6 % tuesta) ja kansallinen rahoitusosuus 12 646 euroa (42,4 % tuesta). Hankkeen omarahoitusosuus 5966 euroa (20 %).
Toteuttaja Länsi-Suomen Kalatalouskeskus ry, Puutarhakatu 19 A, 20100 Turku.
Yhteyshenkilö Anu Niinikorpi Puhelin: 0400 878718 Sähköposti anu.niinikorpi@kalatalouskeskus.fi

LOPPURAPORTTI

Sisältö

1 JOHDANTO JA TAVOITTEET	3
2 TOIMENPITEET	3
2.1 Hankkeen toteuttajat, yhteistyötahot ja seurantaryhmä.....	3
2.2 Hankkeen aikataulu.....	3
2.3 Hankkeen rahoitus	3
2.4 Toimenpiteiden kuvaus	4
2.5 Tiedotus	7
3 TULOKSET JA NIIDEN TARKASTELU	8
3.1 Hankkeen taloudellinen toteuma	8

1 JOHDANTO JA TAVOITTEET

Elinkeinokalatalouden haasteena on muun muassa vaikeus saada uusia toimijoita alalla ja kotimaisen kalan, erityisesti silakan, arvostuksen vähyys. Hanke pyrkii ratkomaan näitä ongelmia lasten ja nuorten kautta kasvattamalla lapsista osaavia kotimaisen kalan kuluttajia ja ohjaamalla nuoria alalle.

2 TOIMENPITEET

2.1 Hankkeen toteuttajat, yhteistyötahot ja seurantaryhmä

Hankkeen toteutti Länsi-Suomen Kalatalouskeskus ry, joka on Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa toimiva kalatalouden neuvontajärjestö. Hankkeen käytännön toimenpiteistä vastasi Anu Niinikorpi.

Hankkeen ohjausryhmään kuuluu edustajat ammattikalastajista, Saaristomeren kalatalousryhmästä, MLL Kaarinan yhdistyksestä ja Maa- ja Kotitalousnaisista.

2.2 Hankkeen aikataulu

Hankkeen suunniteltu kesto oli alun perin 7.1.2019—31.12.2019. Hankkeelle haettiin jatkoaikaa kolme kertaa, sillä hankkeen aloitus viivästyi hakijasta riippumattomista syistä, ja koronaepidemia häytti hankkeen toteuttamista.

2.3 Hankkeen rahoitus

Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 29 828 euroa ja Saaristomeren kalatalousryhmältä haettiin 90 % tukiosuutta koko summalle.

Hankkeen kokonaiskustannuksiksi arvioitiin 29 828 euroa. Varsinais-Suomen ELY-keskus myönsi hankkeelle tukea Saaristomeren kalatalousryhmän toimintaan myönnetystä määrärahasta hakemuksen mukaisesti 23 862 euroa, joka oli 80 % kokonaiskuluista. Hankkeen omarahoitusosuus oli 5966 euroa, joka 20 % kokonaiskuluista. Kustannukset koostuvat henkilöstökuluista, matkakuluista, ostopalveluista, materiaalihankinnoista ja yleiskuluista.

Hankkeessa on vastikkeetonta työtä 100 tuntia, jonka arvo on yhteensä 2000 euroa.

2.4 Toimenpiteiden kuvaus

Hankkeen aikana oli tarkoitus järjestää lapsille ja nuorille Ammattikalastus tutuksi -retkiä, joissa alakouluikäiset lapset yhdessä vanhemman kanssa pääsivät tutustumaan kalastajaan ja kalastuskalustoon. Nuorille, 5.–9. -luokkalaisille, oli tarkoitus tarjota mahdollisuus päästä kalastajan mukaan tutustumaan kalastajan ammattiin.

Toisena toimenpidekokonaisuutena hankkeen aikana järjestettiin kursseja, joissa käsiteltiin kotimaista kalaa ja valmistetaan kalaruokia.

Kalaruokakurssien opetustyö hankittiin ostopalveluna, opetuksen korkean laadun varmistamiseksi. Tarjoukset opetuksesta kysyttiin puhelimitse tiedossa olevilta palveluntarjoajilta eli Länsi-Suomen maa- ja kotitalousnaisilta ja Turun Martoilta. Lisäksi selvitettiin mahdollisuutta ostaa palvelu kansalaisopistoilta. Tiedusteluvaiheessa (syyskuussa 2019) Marttojen opettajat olivat jo varattuja, ja kansalaisopistot jätettiin pois, sillä toiveena oli sama opintokokonaisuus ja jatkuva yhteistyö eri paikkakunnilla. Länsi-Suomen maa- ja kotitalousnaisilta löytyi sopivaa osaamista kalaruokakurssille, ja he tarjosivat opetuskokonaisuutta kohtuullisella hinnalla. Opetus päätettiin ostaa maa- ja kotitalousnaisilta.

Yhteistyötahoina hankkeessa on ammattiopisto Livia, Mannerheimin lastensuojeluliitto (MLL) ja Maa- ja Kotitalousnaiset. Kurssit järjestettiin oppilaitosten keittiöissä, sekä ulkona.

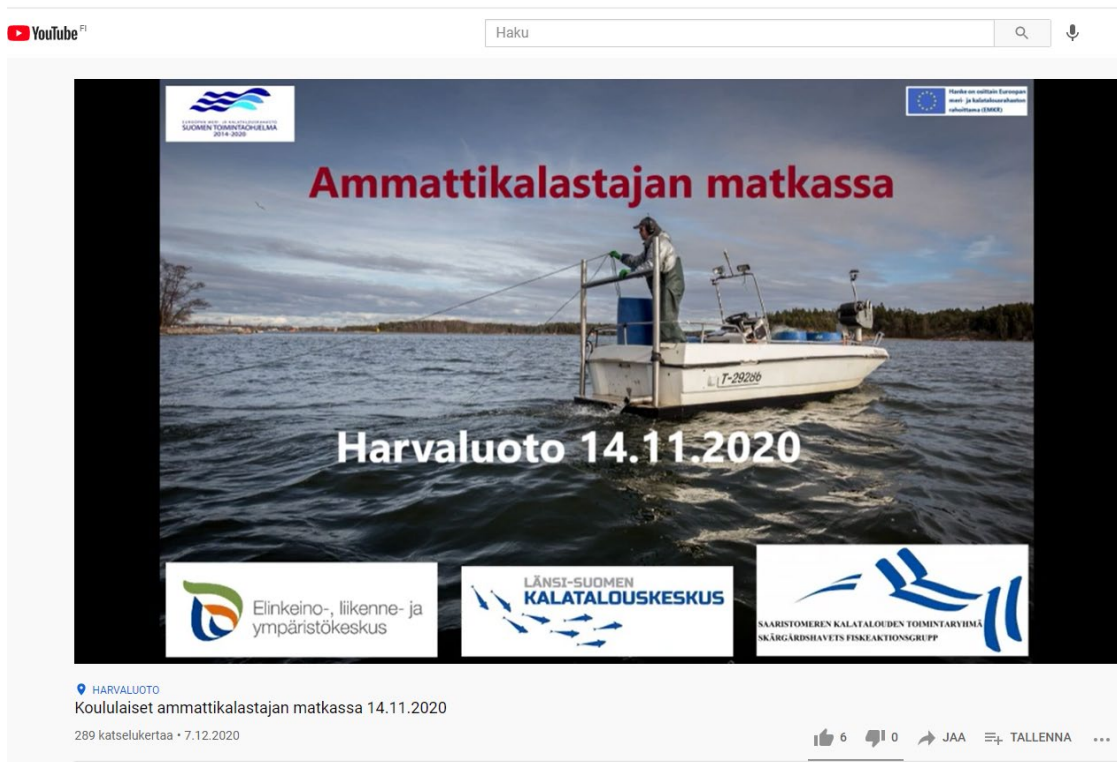

KUVA 1. AMMATTIKALASTUS TUTUKSI RETKEN MAINOS

Hankkeen aikana, syksyllä 2019 ehdittiin järjestää yksi ammattikalastus tutuksi -retki Teijossa. Retki järjestettiin yhteistyössä MLL Kaarinan yhdistyksen kanssa ja sille osallistui 18 henkilöä, joista 11 oli lapsia. Retkellä lapset pääsivät kalastajan kanssa kokemaan verkkoja, tutustumaan kalastajan varusteisiin, näkivät eri kalalajeja ja kuulivat ammatista.

Samassa yhteydessä järjestettiin kalaruokakurssi, jossa opeteltiin kalan (hauki) valmistamista avotulella. Loput retket oli tarkoitus pitää ensin keväällä 2020, sitten syksyllä 2020, mutta Varsinais-Suomen koronatilanteen vuoksi niiden järjestäminen ei ollut mahdollista.

Retkien sijaan hankkeen sisältöön haettiin muutosta, ja tehtiin kaksi videota ammattikalastukseen liittyen. Ensimmäisen videon kuvauksesta vastasi Länsi-Suomen kalatalouskeskuksen henkilöstö hanketyönä. Videolla kaksi nuorta lähti kalastajan mukaan verkoille ja kalankäsittelytiloihin. Toisella videolla ammattikalastaja kertoi työpäivästään ja se kuvattiin ostopalveluna. Videot jaettiin sosiaalisen median kanavissa, ja lisäksi tieto niistä jaettiin toisen hankkeen yhteydessä oppilaitoksille käytettäväksi opetustyössä.

KUVA 2. AMMATTIKALASTAJAN MATKASSA VIDEO JULKAISTIIN FACEBOOKISSA

Ennen kun videoita jaettiin kouluihin, ensimmäistä kalastajavideota oli katsottu hieman alta 300 kertaa, ja hieman yli 80 % katsojista oli ohjautunut videolle Facebookin kautta.

Tammikuussa 2020 alkoi ensimmäiset kalaruokakurssit Kaarinassa. Kurseille osallistui yhteensä kahdessa ryhmässä 24 henkilöä, joista 13 oli lapsia. Osallistuvat lapset ja nuoret olivat 7–15 vuotiaita.

Kurssikertojen aiheet olivat:

1. Kokonaisen silakan käsittely, uunisilakat ja silakkapihvit
2. Kirjolohen käsittely, lohimedaljongit ja pad thai kirjolohella
3. Hauen käsittely, haukiburgerit
4. Kuhan käsittely, kalaliemen valmistaminen, aasialainen kalakeitto
5. Kuhan käsittely, paistettu kala

Helmikuussa alkoi kalaruokakurssit Raisiossa. Raisiossa kahdessa ryhmässä oli osallistujia yhteensä 24, joista 5–14 vuotiaita lapsia oli 15. Raision kurssi jouduttiin keskeyttämään koronan vuoksi.

Yksi kalankäsittelykurssi järjestettiin ulkona koululaisten kalastuspäivän yhteydessä, ja sille osallistui noin 100 turkulaista koululaista. Lisäksi ostettiin Maa- ja kotitalousnaisilta kaksi kalaruoka-aiheista videota, jotka julkaistiin YouTubessa ja muilla sosiaalisen median kanavilla.

KUVA 3. KUVAKAAPPAUS LÄNSI-SUOMEN KALATALOUSKESKUKSEN FACEBOOK-SIVULTA

2.5 Tiedotus

Hankkeen tiedotuksessa käytettiin tukipäätöksen mukaisesti EU:n tunnusta, Euroopan meri- ja kalatalousrahaston tunnusta, Elinkeino- liikenne ja ympäristökeskuksen tunnusta sekä lisäksi Saaristomeren kalatalouden toimintaryhmän tunnusta.

Hankkeesta tiedotettiin sosiaalisessa mediassa (kuvat 1–3), Länsi-Suomen kalatalouskeskuksen kotisivuilla ja lehdissä. Sosiaalisessa mediassa julkaisuja jaettiin merkittävästi eteenpäin ja esimerkiksi kuvassa 2 näkyvä mainoksen näki Facebookissa lähes 9000 ihmistä. Lisäksi mainokset ja kuvia kursseilta jaettiin Instagram tarinoissa ja syötteessä.

Teijon retkestä ammattikalastajan luokse kirjoitettiin Turun Sanomissa, kalaruokakurssista Rannikkoseudussa ja hankkeesta yleisesti Suomen Kalastuslehdessä (liitteet 1-3). Videoita tehtiin neljä kappaletta, ja ne julkaistiin YouTubessa Länsi-Suomen Kalatalouskeskuksen kanavalla

Kuva Pro Kala

3 TULOKSET JA NIIDEN TARKASTELU

Ammattikalastus tutuksi retki oli erittäin suosittu ja osallistujat saivat hyvää tietoa kaupallisesta kalastuksesta. Turun Sanomien, Rannikkoseudun ja Suomen Kalastuslehden (liitteet 1-3) artikkelin myötä tieto saavutti myös laajan yleisön.

Kalaruokakursseilta saatu palaute oli hyvää ja erityisen ilahduttavaa oli se, että sekä Kaarinassa että Raisiossa lasten suosikiksi on noussut silakkaruuat, jopa yli hauki-burgereiden.

Hankkeen yhtenä tavoitteena oli uusien toimijoiden saaminen alalla. Ammattikalastus tutuksi retkeltä osa lapsista arveli, että voisivat aikuisena tulla ammattikalastajiksi. Samoin ruokakursseilta vanhemmat lapset, joille toisen asteen koulutus oli ajankohtainen, harkitsivat elintarvikealaa.

Selvemmin jo hankkeen aikana näkyi kotimaisen kalan arvostuksen kasvu ja valmius lisätä kotimaisen kalan käyttöä. Moni osallistujista oli jopa yllättynyt siitä, miten helppoa kokonaisen kalan käsittely on. Lapsille puolestaan maistui erinomaisesti hyvistä, tuoreista raaka-aineista valmistettu kalaruoka, vaikka osa vanhemmista kertoi, että lapset eivät yleensä pidä kalasta. Myös videot otettiin hyvin vastaan, ja etenkin kalaruokakursseille ja videoille olisi ollut enemmänkin kysyntää.

3.1 Hankkeen taloudellinen toteuma

Hankkeelle myönnettiin hakemuksen mukainen tukea 23 862 euroa, joka oli 80 % hyväksytyjen kustannusten (29 828 euroa) kokonaismäärästä. Hakijan omarahoitusosuus on 5966 euroa, eli 20 % kokonaiskustannuksista. Hankkeessa oli suunnitelman mukaan vastikkeetonta työtä 100 tuntia, jonka arvo on yhteensä 2000 euroa.

Hankkeen toteutuneet kustannukset olivat 25546 euroa. Hankkeen kustannukset syntyivät ostopalveluista, matkakuluista, henkilöstökuluista ja kiinteistä yleiskustannuksista. Koska hankkeen toteutustapa muuttui hankkeen aikana ja suunniteltujen retkien sijaan tehtiin videoita, hankkeessa ei syntynyt matkakuluja suunnitelman mukaan. Myös muiden yhdistystoimijoiden suorittama vastikkeeton työ jäi toteutumatta.